

Hur organiseras ett utvecklingsarbete som syns i varje klassrum?

Att gå från "vad göra" till "att göra"

Elvira Svartgren
NO-lärare och utvecklingsledare
Åkerskolan, Strängnäs

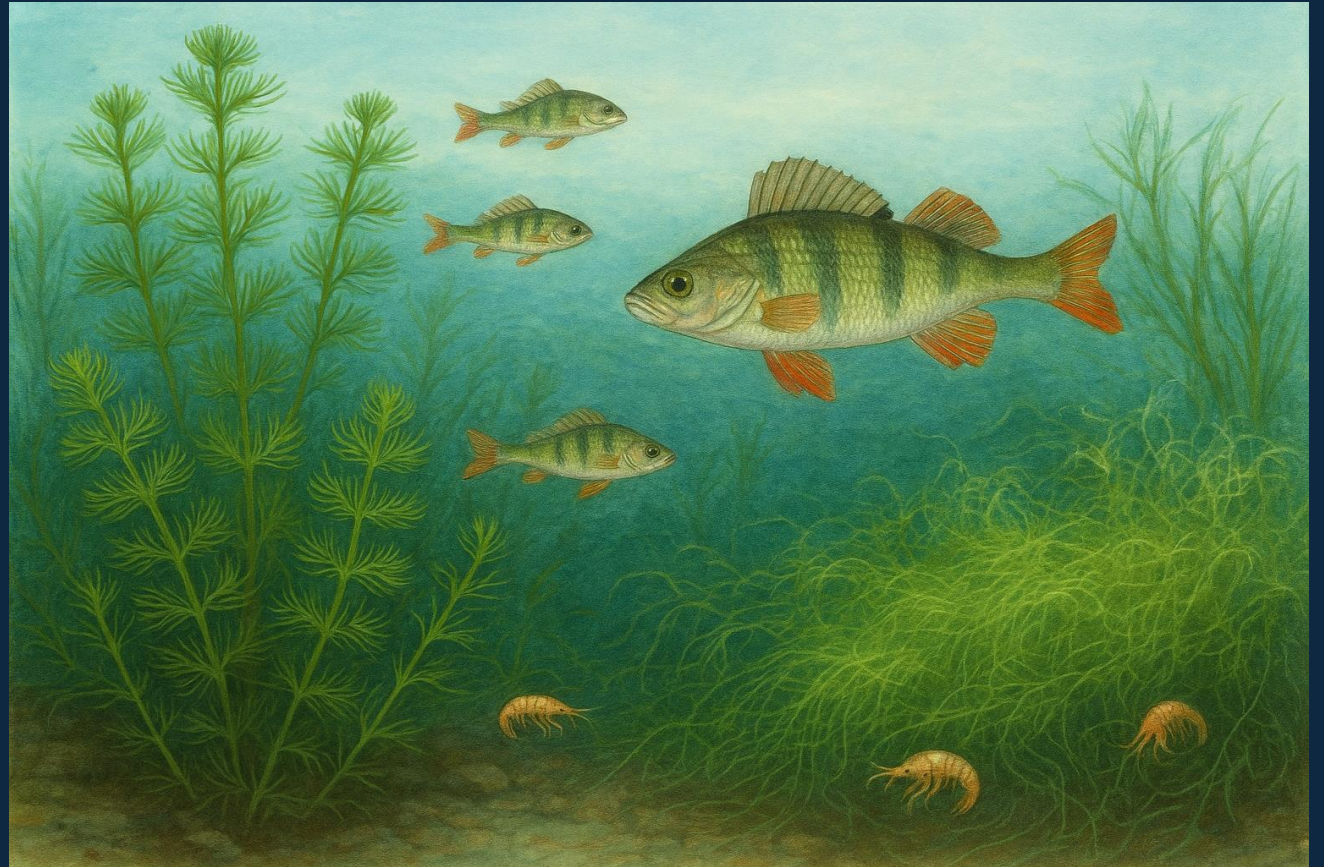
- Lärdomar som lett till effektivare utvecklingsorganisation med **analys, undervisningskvalitet** och **samarbete** i fokus
- Organisation kring, och metoder för, undervisningsutveckling som **minskar glappet** mellan **teori** och agerande i **praktiken**
- Att se till att hela skolan arbetar mot **gemensamma mål**, som utvecklar undervisningen för elevers lärandes skull
- Att utveckla det som **faktiskt behöver utvecklas**, och hålla i och hålla ut för att utveckling verkligen ska ske

Elvira Svartgren

Marinbiolog
Stockholms universitet

Inriktning **EKOLOGI**
Systematiska undersökningar av väldigt
röriga system med många variabler

ECOLOGY
ECOLOGICAL SOCIETY OF AMERICA

Article
Density-dependent positive feedbacks buffer aquatic plants from interactive effects of eutrophication and predator loss
S. Donadi, A. N. Austin, E. Svartengren, B. K. Eriksson, J. P. Hansen, J. S. Eklof

First published: 24 September 2018 | <https://doi.org/10.1002/ecy.2501> | [VIEW METRICS](#)

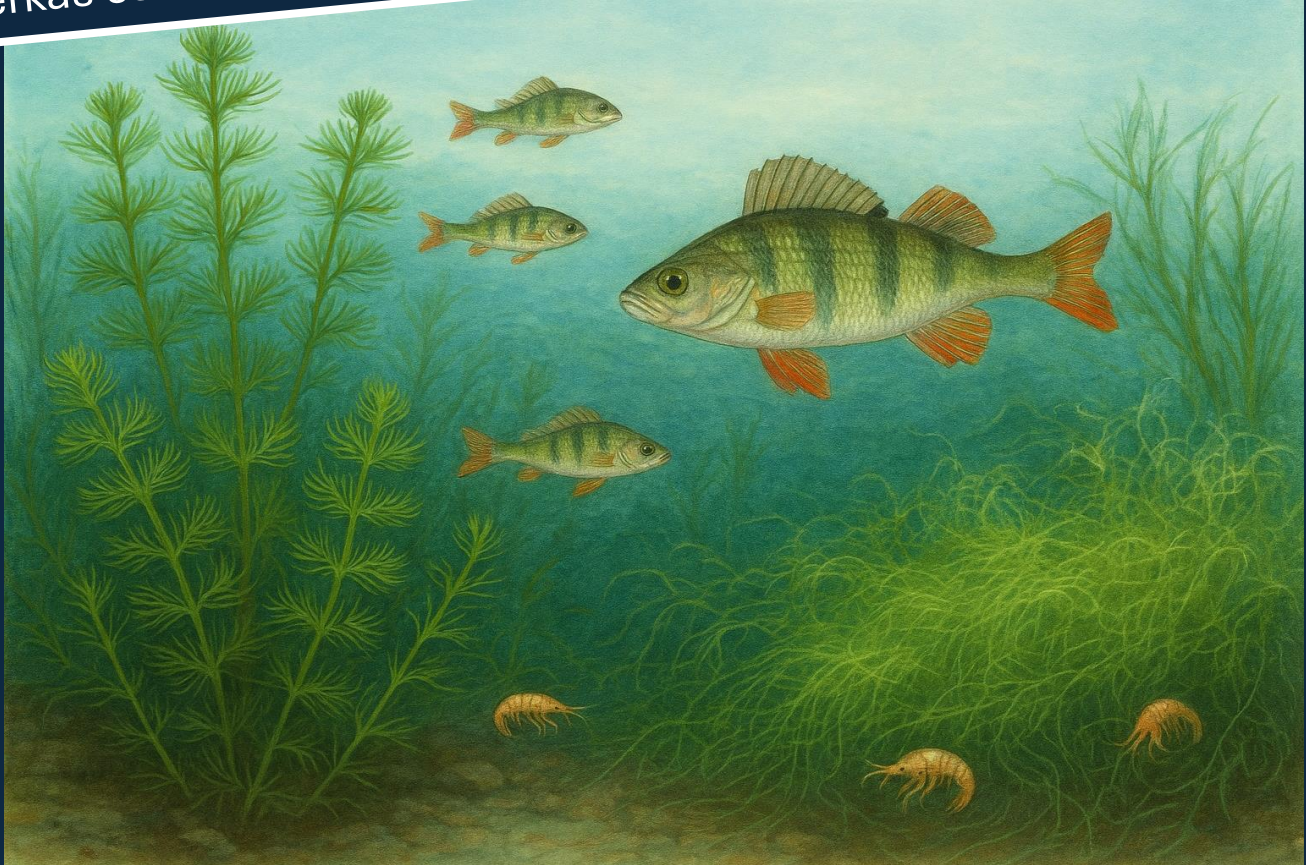
Corresponding Editor: Donald R. Strong.

[Read the full text >](#)

Abstract
Self-facilitation allows plants to experience stress. In coastal fish are two common di by benefitting ephemera facilitation could weak Here, we tested whether (Myriophyllum spicatum) exclusion of large predators showed that high plant the two stressors were in cages that excluded this treatment, increased density when nutrient levels. In contrast

Hur MÅR Östersjön egentligen?

Hur påverkas ett ekosystem om rovfiskar försvinner?

Inriktning EKOLOGI
Systematiska undersökningar av väldigt röriga system med många variabler

En (naturvetenskaplig) systematisk undersökning

NOLLPROV VARIABLER MÄTBARHET

NOLLPROV
Med och utan rovfiskar
Med och utan "burar"
Mäta över tid

MÄTBARHET
Markörer för ekosystemets "hälsa", ex.
Biomassa av varje art
Komplexiteten hos *Myriophyllum* (antal grenar)

VARIABLER
Kontrollera genom nollprov *eller*
Mät och diskutera eventuell påverkan,
med forskningsbakgrund som stöd

Bild

Daniel Nilsson, alumn

Som ny i rollen var verktygen från TFS viktiga för mig. Det gav mycket att få besök från coacher som utvärderar vad jag gör bra och ger feedback, något alla lärare behöver

Tydliga förväntningar och verktyg
Önskvärt läge kommuniceras
→ **MÄTBARHET**

Feedbacksamtal med coach
→ **VARIABLER**

Dokumentera i journal
→ **NOLLPROV**

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Allvarliga brister inom:

- Undervisning och lärande
- Arbetet med särskilt stöd
- Värdegrundsarbete, trygghet & studiero
- Grundläggande förutsättningar för skolenheten

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Åkerskolans utvecklingsarbete
Utgår från
skolinspektionens
rapport om brister

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Skolverket

Samverkan för bästa skola

Under tre år erbjuder vi utvalda huvudmän personlig kontakt och stöd genom samverkan för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet så att barn och elever möts av en undervisning som motsvarar deras förutsättningar och behov. Ta del av exempel på hur vi arbetar med riktade insatser inom Samverkan för bästa skola.

På denna sida:

Samverkan i kort version

Samverkan steg för steg

Skolor och förskolor som vi samarbetar eller har samarbetat med

Skolformer/verksamheter som kan beröras hos utvalda huvudmän

Konferenser och seminarier under samverkansperioden

Roller och ansvar inom Samverkan för bästa skola

Åkerskolans utvecklingsarbete
Samverkan för bästa skola

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

PARALLELLA PROCESSER

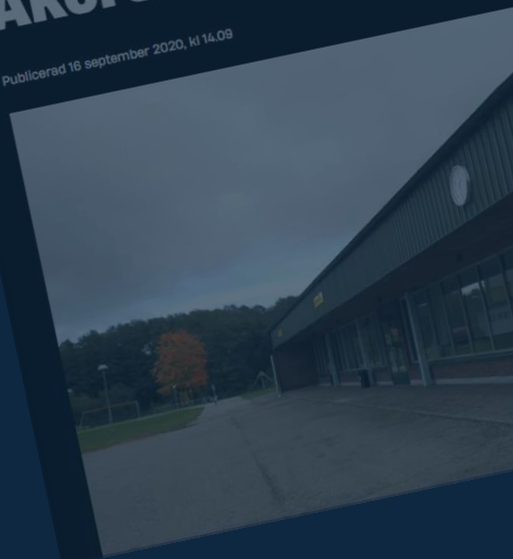
- Strukturkvalitet, processkvalitet, effektkvalitet
- Vilken jobbar vi på och var förväntas resultaten synas?
- Personalen har svårt att förstå syftet med utvecklingsinsatserna – upplevs rörigt
- Svag koppling mellan teori och praktik
- Om externa aktörer tas in – lägg ihop med pågående processer

ekuriren

Åkers styckebruk

Skolinspektionen: Allvarliga brister på Åkerskolan

Publicerad 16 september 2020, kl 14:09

Skolverket

Samverkan för bästa skola

Under tre år erbjuder vi utvalda huvudmän personlig kontakt och stöd genom samverkan för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet så att barn och elever möts av en undervisning som motsvarar deras förutsättningar och behov. Ta del av exempel på hur vi arbetar med riktade insatser inom Samverkan för bästa skola.

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

ekuriren

Åkers styckebruk

Skolinspektionen: Allvarliga brister på Åkerskolan

Publicerad 16 september 2020, kl 14:09

Senaste nytt

EN POSITIV FÖRÄNDRING VAR REDAN PÅ GÅNG...

- Lärgrupper (blandade)
- Avsatt tid 2h/vecka
- Skilja på linje och paraply
- Behöriga lärare
- Resultatuppföljningar 4ggr/år

Skolverket

Samverkan för bästa skola

Under tre år erbjuder vi utvalda huvudmän personlig kontakt och stöd genom samverkan för att stärka det matematiska kvalitetsarbetet så att barn och elever får undervisning som motsvarar deras behov. Ta del av exempel på hur vi arbetar i satsningar inom Samverkan för bästa skola.

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

ekuriren

Åkers styckebruk

Skolinspektionen: Allvarliga brister på Åkerskolan

Publicerad 16 september 2020, kl 14.08

Dela

NOLLPROV

Utgångsläget tydligt
beskrivet

VARIABLER

Utgår ifrån lärarnas egna
upplevelser

MÄTBARHET

Betyg, Punkter att åtgärda

Skolverket

Samverkan för bästa skola

Under tre år erbjuder vi utvalda huvudmän personlig kontakt och stöd genom samverkan för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet så att barn och elever möts av en undervisning som motsvarar deras förutsättningar och behov. Ta del av exempel på hur vi arbetar med riktade insatser inom Samverkan för bästa skola.

På denna sida:

- Samverkan i kort version
- Samverkan steg för steg
- Skolor och förskolor som vi samarbetar eller har samarbetat med
- Skolformer/verksamheter som kan beröras hos utvalda huvudmän
- Konferenser och seminarier under samverkansperioden
- Roller och ansvar inom Samverkan för bästa skola

NOLLPROV

Beskriva och analysera
verksamheten

VARIABLER

Utgår ifrån lärarnas egna
upplevelser

MÄTBARHET

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

NOLLPROV

VARIABLER

MÄTBARHET

- Lärarna själva förväntas identifiera utvecklingsområden i sitt klassrum
- Lärarna själva förväntas diskutera vilka variabler som leder till vilka resultat
- Objektiviteten går förlorad och då går också **LIKVÄRDIGHETEN FÖRLORAD**

ekuriren

Åkers styckebruk

Skolinspektionen: Allvarliga brister på Åkerskolan

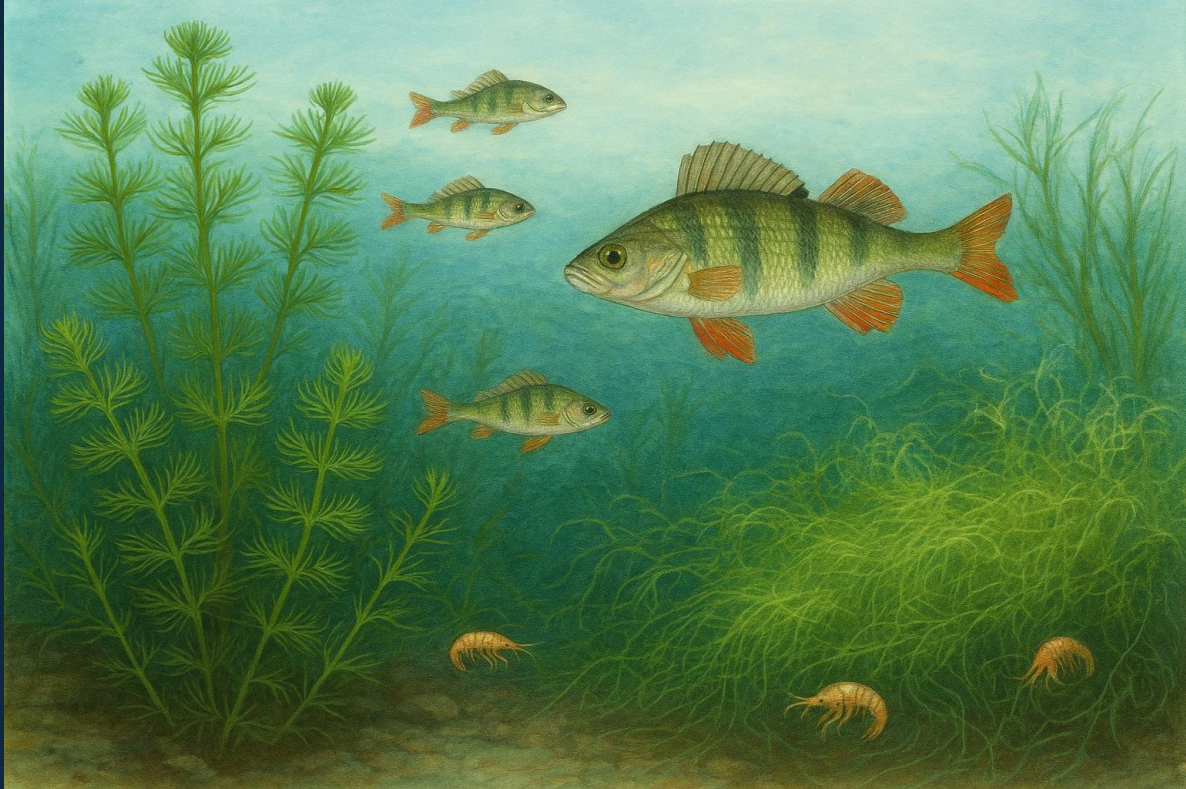
Publicerad 16 september 2020, kl 14:09

Skolverket

Samverkan för bästa skola

Under tre år erbjuder vi utvalda huvudmän personlig kontakt och stöd genom samverkan för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet så att barn och elever möts av en undervisning som motsvarar deras förutsättningar och behov. Ta del av exempel på hur vi arbetar med riktade insatser inom Samverkan för bästa skola.

Systematiskt kvalitetsarbete – What?

Systematiskt

”...planmässig, metodisk, ordnad efter ett bestämt system, bestämda metoder, regelbunden, konsekvent; stundom: grundlig, noggrann; äv. allmännare, närmande sig bet.: medveten l. utstuderad...”

Skolverket säger...

För att lyckas med systematiskt kvalitetsarbete behöver ni ha ett **undersökande förhållningssätt** och en **vilja att utveckla utbildningen**.

Systematiskt kvalitetsarbete är en lagstadgad arbetsprocess, som innebär att

- kontinuerligt och systematiskt **planera och följa** upp utbildningen
- **analysera orsakerna** till uppföljningens resultat och
- utifrån analysen **genomföra insatser** i syfte att utveckla utbildningen.

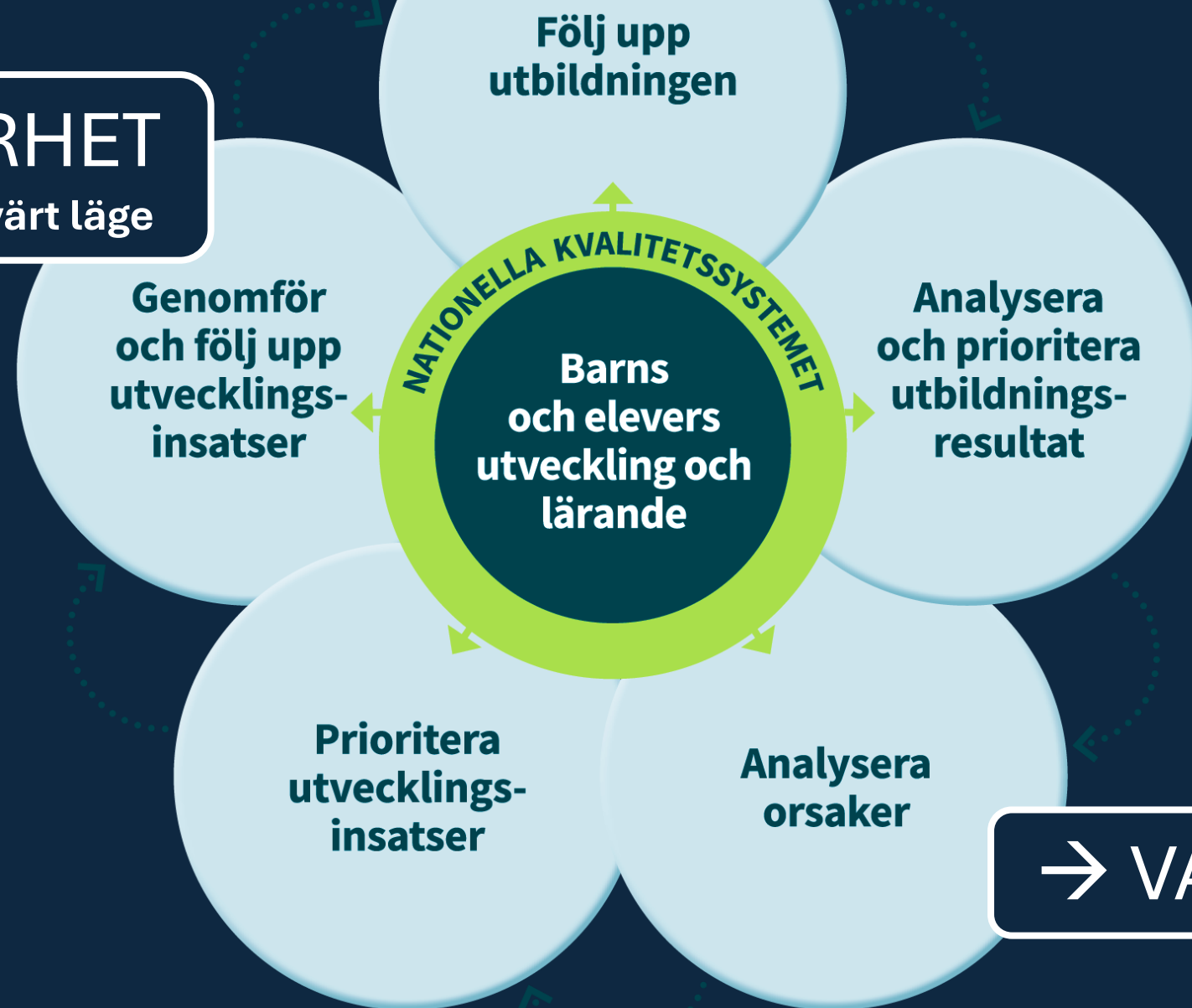
Syftet är att höja kvaliteten på undervisningen och andra delar av utbildningen för alla barn och elever för att främja deras utveckling och lärande.

→ NOLLPROV

→ MÄTBARHET

Sätt upp ett önskvärt läge

→ VARIABLER

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

MARCUS SAMUELSSON
LÄRANDETS
ORDNING OCH
Ledarskap i klassrum

Åkerskolans utvecklingsarbete

Samverkan för bästa skola

- Bokcirkelformat
- Extern hjälp från forskare
- Diskussioner i lärgrupper
- Lektionsbesök

HELENA WALLBERG
Lektions
design
FÖRE, UNDER OCH
EFTER LEKTIONEN

sign
en handbok

GOTHIA
KOMPETENS

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Åkerskolans utvecklingsarbete

Samverkan för bästa skola

NOLLPROV

Nulägesanalysen är till största delen kvalitativ

VARIABLER

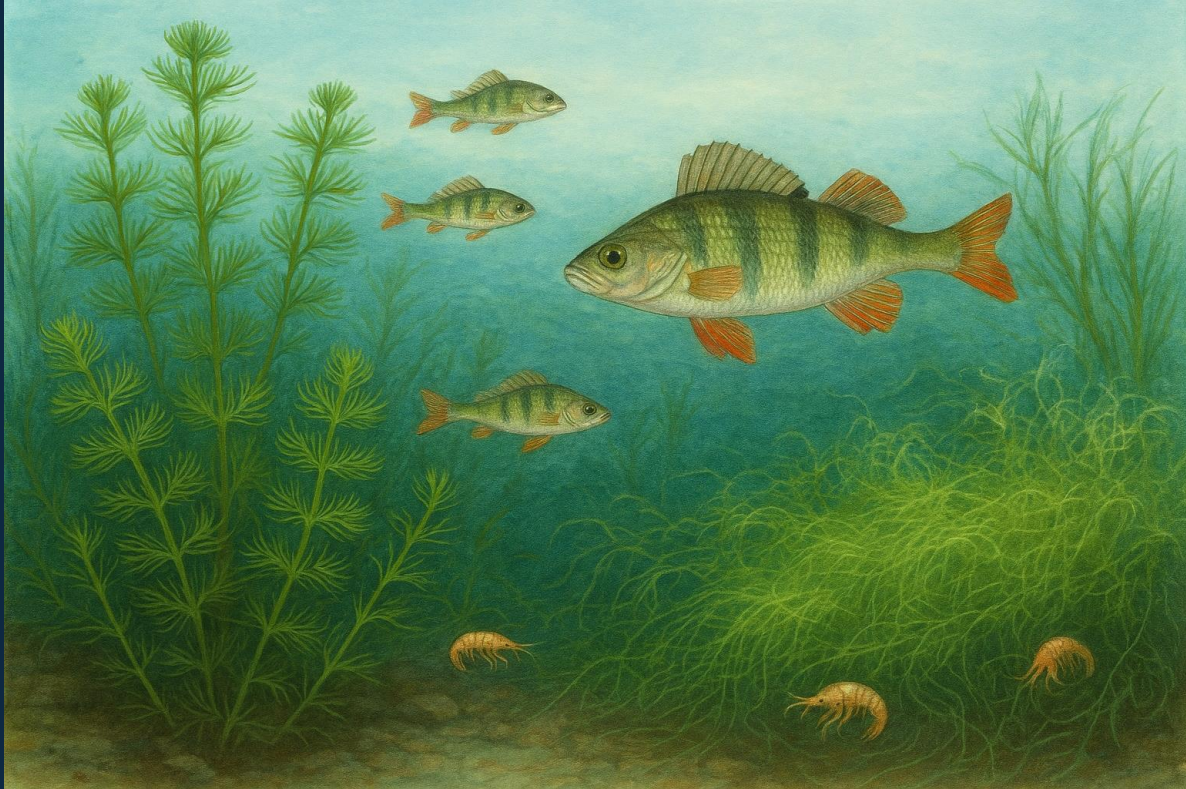
Diskussionerna bygger på lärarnas egen utsago

MÄTBARHET

Önskvärt läge kommuniceras
Markörer finns

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Åkerskolans utvecklingsarbete

Samarbete och positivitet

- Fira framgångar
- Lärgrupper främjar helikopterperspektiv
- Gemensamma arbetsrum underlättar diskussion
 - "Dela"-kultur mellan lärare
 - See the Good
 - Vi hjälps åt

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Skrifter från Forum för ämnesdidaktik Linköpings universitet nr 17

Undervisning med uppseendeväckande brister – så blev den signifikant bättre

Marcus Samuelsson, Joakim Samuelsson, Bernt Friberg
Urban Hansson & Mats Rosenkvist

li.u LINKÖPINGS
UNIVERSITET

Åkerskolans utvecklingsarbete

Aha-upplevelsen

✓ NOLLPROV

Flera observationer = jämförbart

✓ VARIABLER

Diskuteras i efterföljande samtal
Med data som stöd, Mall

✓ MÄTBARHET

Markörer finns
Objektivitet

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Undervisning med
...deväckande

 Teach
for
Sweden

 LINKÖPINGS
UNIVERSITET

Åkerskolans utvecklingsarbete

Aha-upplevelsen

NOLLPROV

Flera observationer = jämförbart

VARIABLER

Diskuteras i efterföljande samtal
Med data som stöd, Mall

MÄTBARHET

Markörer finns
Objektivitet

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Åkerskolans utvecklingsarbete

Undervisningsskicklighet i praktiken

- Önskvärt läge kommuniceras
- Identifiera utvecklingsområden
- Externa aktörer förmedlar önskat läge
- Observatörer utbildas
- Fast form för observationer

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Bild

Åkerskolans utvecklingsarbete

Utvecklingsgruppen tar över

- Årshjul över fokusområden utifrån rapporten, struktur som kommuniceras
- Ett fokusområde åt gången, utv.gruppen leder workshops, kompetensutveckling och diskussioner en gång i veckan
- Följs upp med nya observationer 2 ggr/år
- Lektionsbesöken följer en förutbestämd mall

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Bild

Bild

Åkerskolans utvecklingsarbete

Utvecklingsgruppen tar över

- Våga leda vuxna som vi leder elever, våga visa önskvärt läge – allt är inte lika bra
- Målet med utvecklingsarbetet förstås av mottagarna
- Hänger ihop med lärarens arbetsvardag
- Gemensamt språk att använda i diskussioner

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

1. Mål som utgångspunkt för lärandet

- Lärare och elever har samma uppfattning om lektionens mål, som är kopplade till kursplanen.
- Lärarna anger lärandemål, men det är inte fullt förstådda av eleverna.
- Mål finns men de är inte formulerade vare sig muntligt eller skriftligt
- Inga mål används som utgångspunkt för elevernas lärande

4. Synliggörande av lärandet

- Läraren utvärderar och reflekterar över lärandet under lektionen tillsammans med eleverna
- Läraren respektive eleverna utvärderar och reflekterar enskilt över lärandet under lektionen
- Läraren utvärderar elevernas lärande enligt egen utsago efter lektionen
- Ingen utvärdering sker av vad eleverna lärt under lektionen

Åkerskolans utvecklingsarbete

Utvecklingsgruppen tar över

✓ NOLLPROV

✓ VARIABLER

✓ MÄTBARHET

Jämförbart över tid

Många variabler utvärderas och diskuteras, det finns en förutbestämd mall

Markörer finns
Objektivitet

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

Åkerskolans utvecklingsarbete

Utvecklingsgruppen tar över

1. Mål som utgångspunkt för lärandet

- Lärare och elever har samma uppfattning om lektionens mål, som är kopplade till kursplanen.
- Lärarna anger lärandemål, men det är inte fullt förstådda av eleverna.

Så systematiskt!

- Läraren utvärderar eleverna efter lektionen
- Ingen utvärdering sker av v...

✓ NOLLPROV

✓ VARIABLER

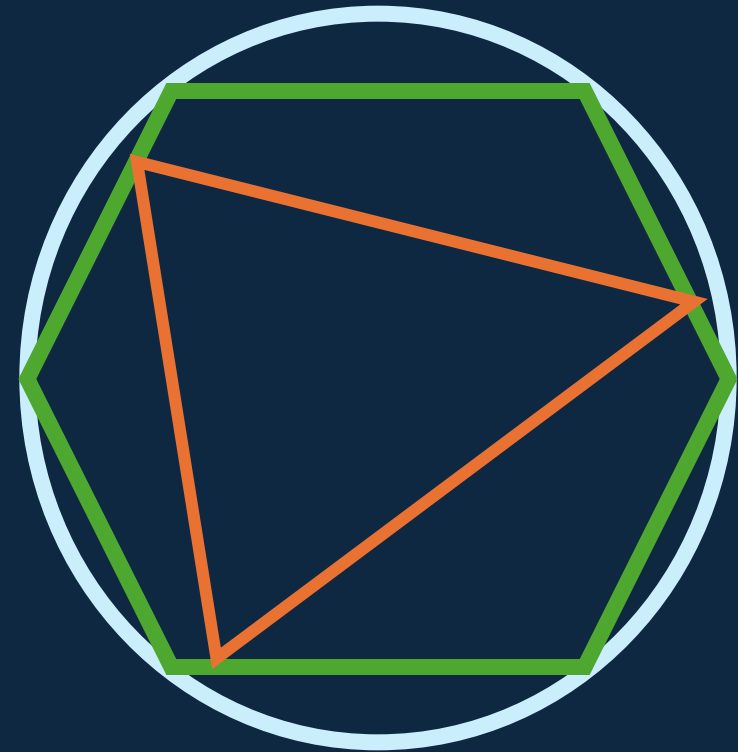
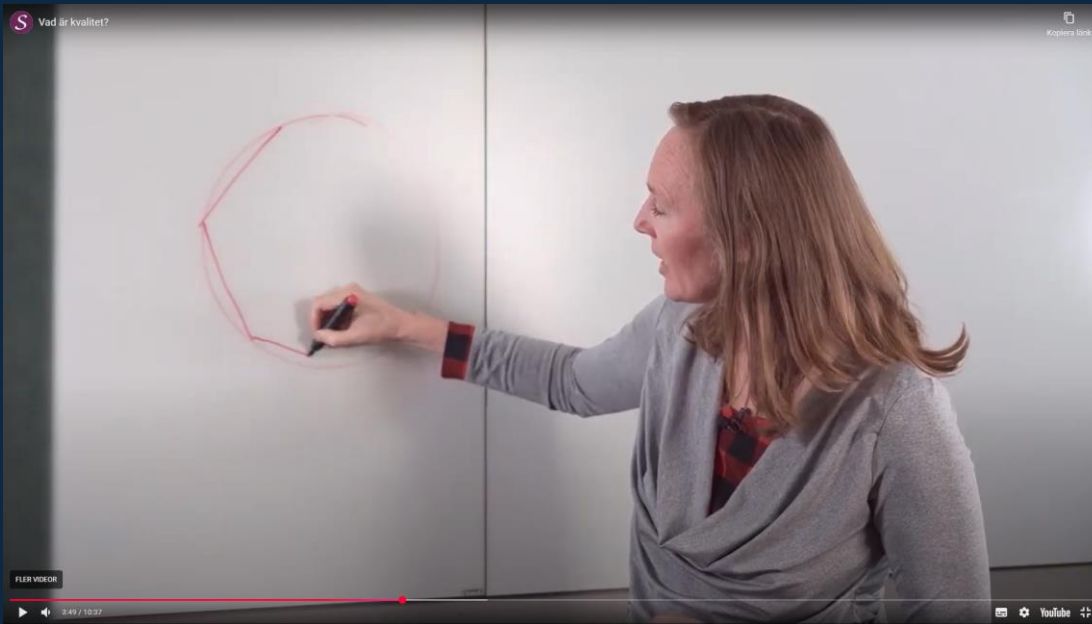
✓ MÄTBARHET

Jämförbart över tid

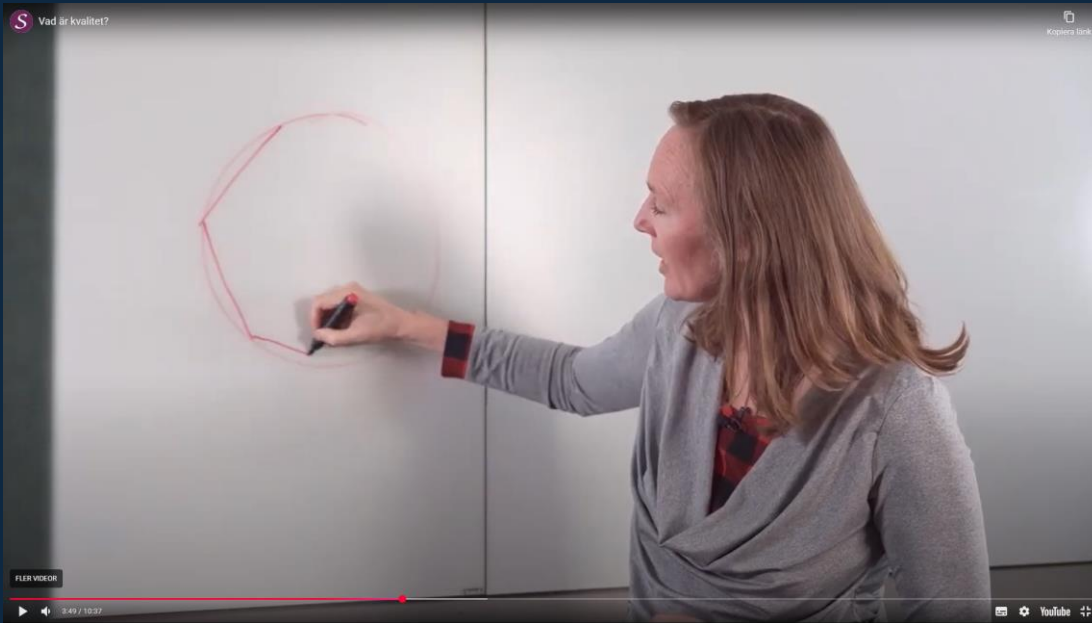
Många variabler utvärderas och diskuteras, det finns en förutbestämd mall

Markörer finns
Objektivitet

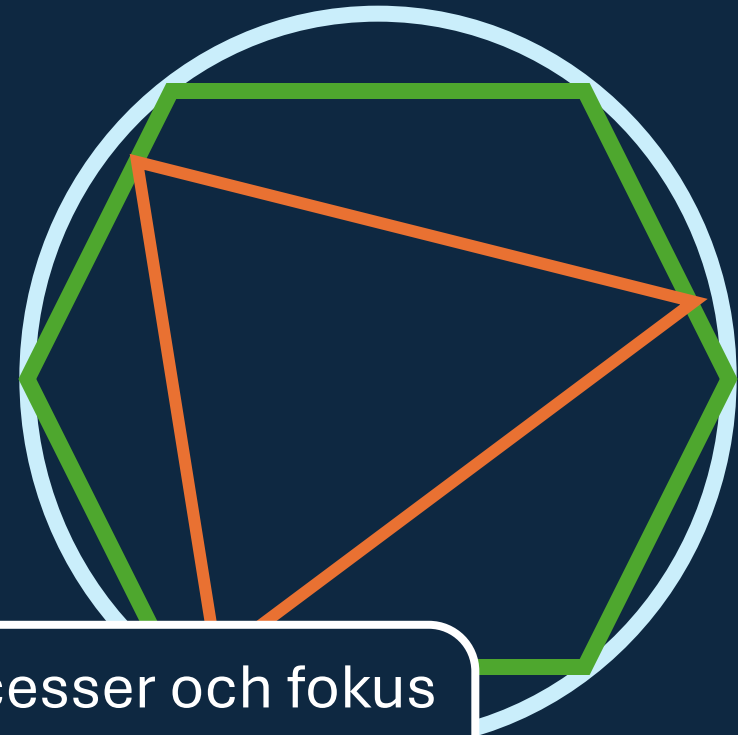
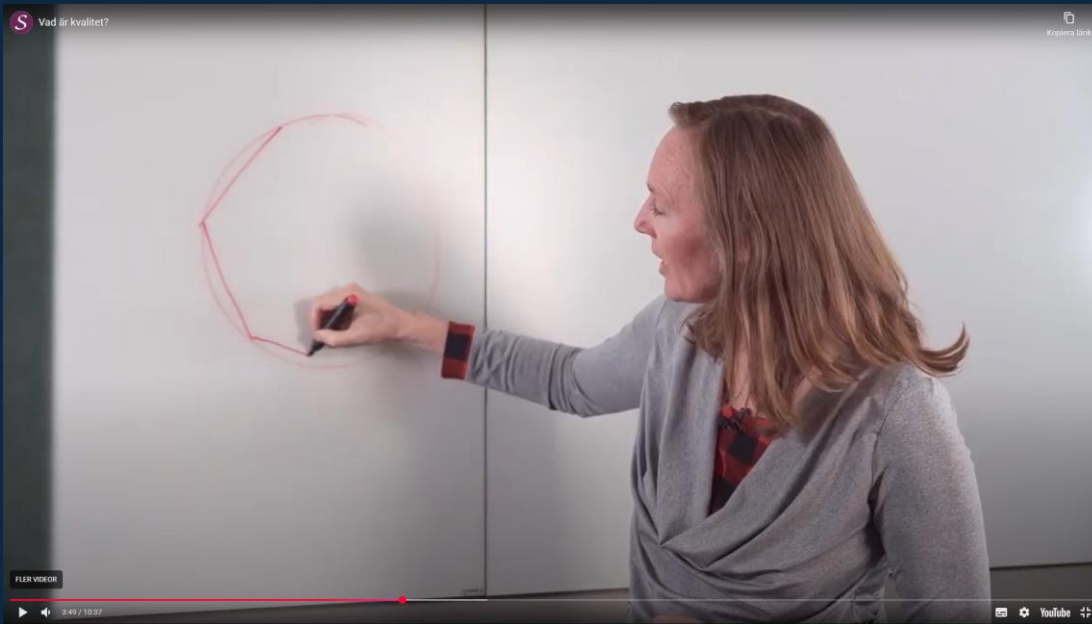
”Vad är kvalitet?” Jonna Bornemark, Skolverket 2022

”Vad är kvalitet?” Jonna Bornemark, Skolverket 2022

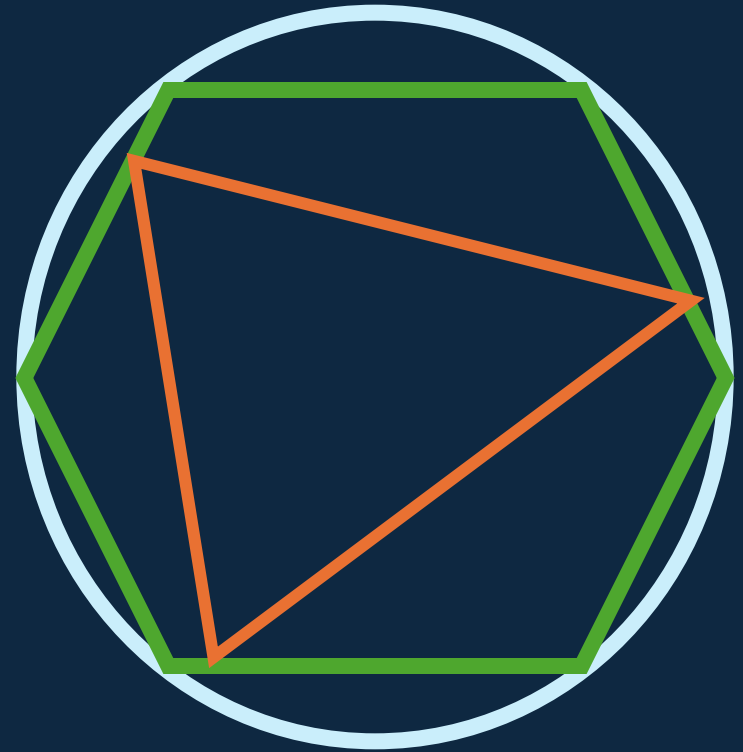
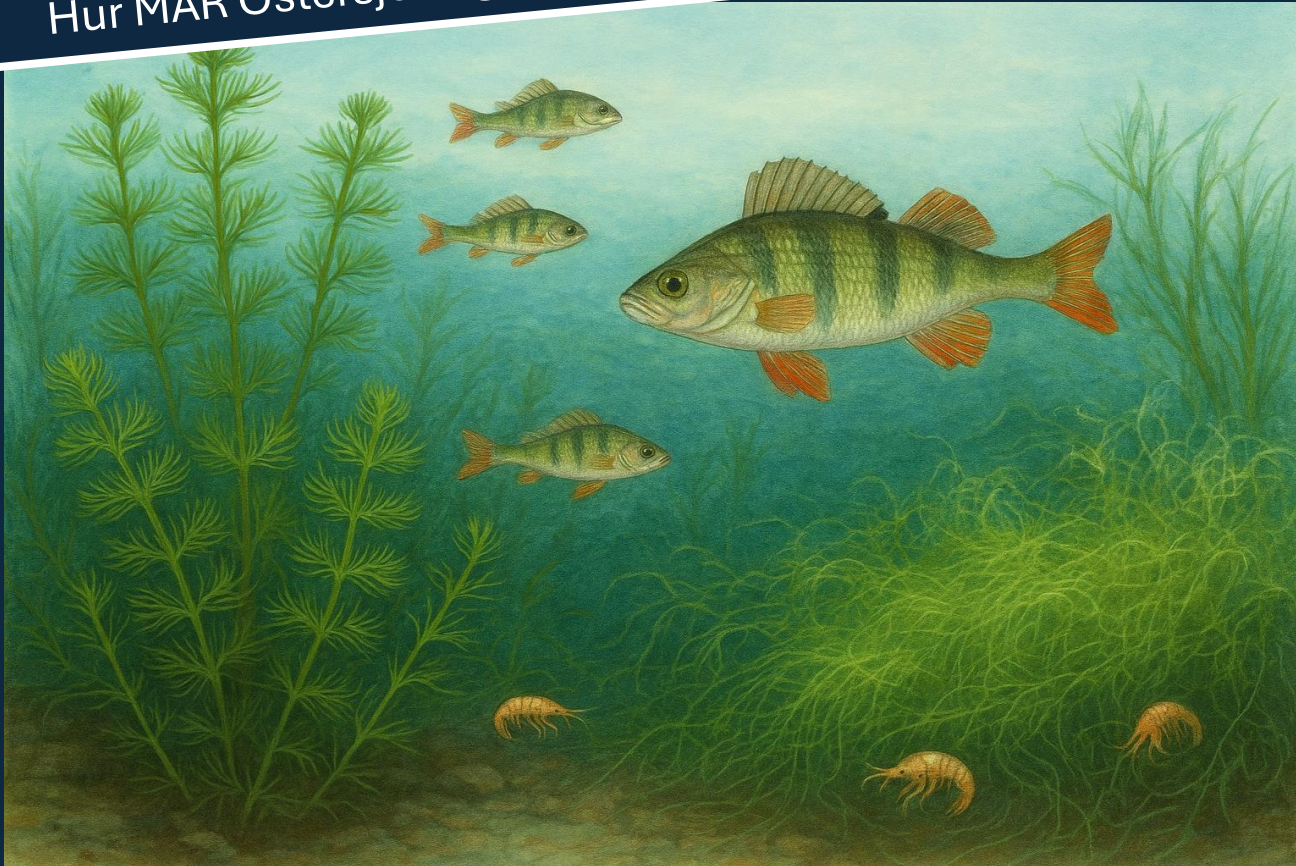

”Vad är kvalitet?” Jonna Bornemark, Skolverket 2022

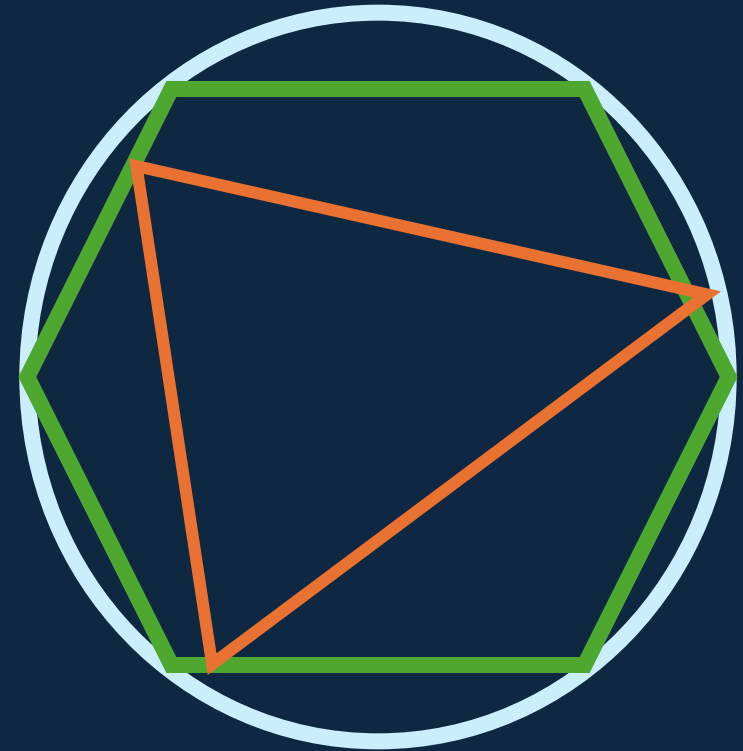
- Mätbarheten är viktig för att kunna styra processer och fokus
- Modellen är viktig för att kunna föra diskussioner
- Känslan är viktig för inspiration och viljan att utvecklas

Hur MÅR Östersjön egentligen?

Åkerskolans utvecklingsarbete

- Många **mätbara variabler** och data som grund för diskussioner
- Gemensamt språk som säkerställer att vi **diskuterar samma bild** av undervisningskvalitet
- Förebilder som kan **inspirera** och ge en **känsla för kvalitet**

Hur MÅR Åkerskolan egentligen?

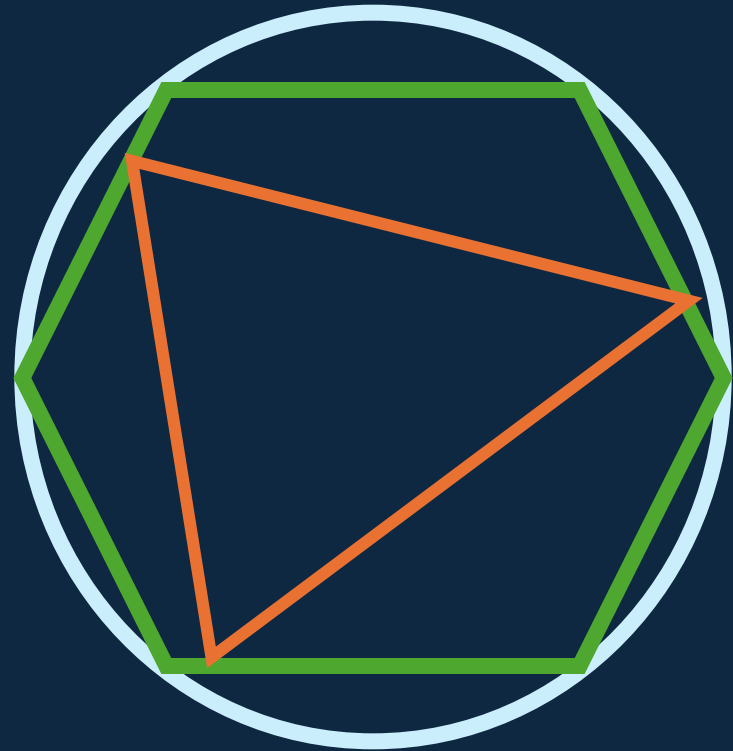
Senaste nytt

Åkers styckebruk

Skolinspektionen: Allvarliga brister på Åkerskolan

Publicerad 16 september 2020, kl 14.09

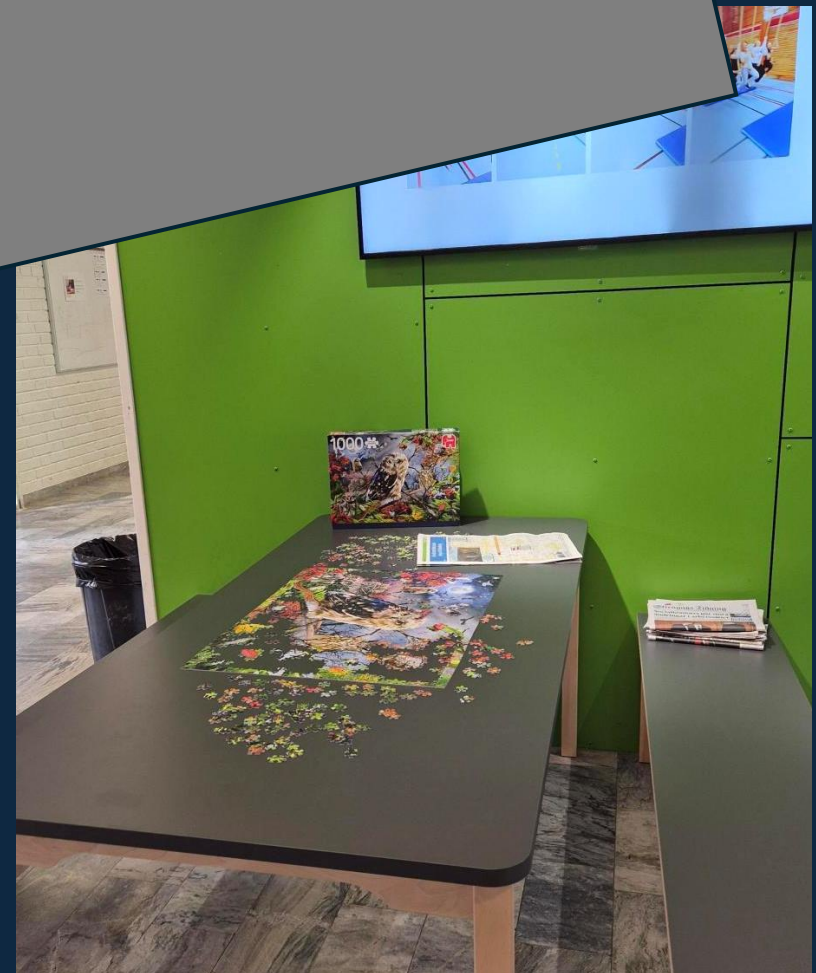
Delat

A photograph showing the exterior of a school building. The building has a brick base and green metal siding above. There are large windows and a glass entrance. The sky is overcast, and there are trees in the background.

Hur MÅR Åkerskolan egentligen?

Bild

Bild

- Lärdomar som lett till effektivare utvecklingsorganisation med **analys**, **undervisningskvalitet** och **samarbete** i fokus

- Sätt en **struktur** och håll i! (resultatavst., 2h/vecka, lärgrupper)
 - Hitta **forskning** som du kan ställa dig bakom och håll i!
 - Skilj på **linjeverksamhet** och **övergripande processer**
- En sak i taget, koppla på utvecklingsarbetet på **processer som redan finns**

- Organisation kring, och metoder för, undervisningsutveckling som **minskar glappet** mellan **teori** och agerande i **praktiken**

- Hitta en teoretisk ram som tydligt visar **önskvärt läge**
 - Skapa **likvärdighet** genom **objektivitet**
 - Våga **undervisa** personalen, leda och inspirera
- **Gemensamt språk** som främjar samtal om undervisning och
kvalitet

- Att se till att hela skolan arbetar mot **gemensamma mål**, som utvecklar undervisningen för elevers lärandes skull

- En sak i taget, kommunicera **mål** som **del av årshjul**
- Kommunicera hur ni vill att **förändringen ska synas**
 - Ta hjälp av varandras **styrkor**
- Låt personalen **förstå målet**, kommunicera tydligt

- Att utveckla det som **faktiskt behöver utvecklas**, och hålla i och hålla ut för att utveckling verkligen ska ske

- Vilken (objektiv) data bygger er nulägesanalys och plan på?
(nollprov, mätbarhet, variabler)

Så systematiskt!

Tack för att ni har lyssnat!

